

75 JAAR BEVRIJDING 2020

PROGRAMMABOEKJE

LEZINGEN EN DOCUMENTAIRES

22 maart - 1 mei 2020

Bibliotheek LocHal - Burgemeester Brokxlaan 1000 Tilburg

HERDENKEN IS OOK EEN BELOFTE OM HET NOOIT MEER ZO VER TE LATEN KOMEN

In 2020 herdenken we 75 jaar bevrijding van Nederland. In 1945 -na 5 jaar oorlog- was Nederland eindelijk onder het juk van naziterreur uitgekomen. Veel mensen, die niet voldeden aan de kenmerken van het superieure Arianse ras of die kritiek hadden op het naziregime zijn in oorlogstijd opgepakt, afgevoerd en gedood in concentratiekampen. Niet alleen Joden, maar o.a. ook Sinti/Roma, homoseksuelen, politieke gevangenen, Jehovah's Getuigen, psychiatrische patiënten en gehandicapten zijn opzettelijk vermoord.

In de kampen kregen de gevangenen merktekens in de vorm van driehoeken op hun kleding: een rode voor de politieke gevangenen; een roze voor de homoseksuelen; een bruine voor de Roma/Sinti; een paarse voor Jehovah's Getuigen en een dubbele gele driehoek voor de Joden.

In de lezingen- en documentairecyclus van 22 maart t/m 1 mei willen we deze verschillende groepen (waarvan een aantal nogal onderbelicht is) aan bod laten komen (zie het programma). De lezingen/documentaires zijn in de LocHal (De Kennismakerij) Burgemeester Brokxlaan 1000 in Tilburg en zijn gratis toegankelijk.

Hebben we ons in de 75 jaar na de bevrijding ontdaan van antisemitisme, vreemdelingenhaat, vooroordelen, het aanwijzen van zondebokken? Respecteren we elkaars geloof, politieke overtuiging, seksuele voorkeur, afkomst en meningen? Als we om ons heen kijken en luisteren, dan valt op hoe intolerantie gestaag toeneemt. Xenofobie is alledaags, moslims horen er niet bij en 'onze boreale wereld' moet verdedigd worden tegen vreemde invloeden.

Onschuldige mensen/kinderen worden opgesloten en gecriminaliseerd enkel en alleen door het feit, dat ze in Nederland zijn, hier rust en veiligheid hebben gezocht en aan een toekomst zouden willen bouwen. Laten we een les leren uit onze geschiedenis en het nooit meer zo ver laten komen.

AntiRacismeGroep Tilburg bedankt het TijdLab (Bibliotheek LocHal en Stadsmuseum Tilburg), de Liberaal Joodse Gemeente Tilburg, het COC Tilburg-Breda en omgeving, en de TAS voor de fijne samenwerking.

Dit programma wordt georganiseerd door AntiRacismeGroep Tilburg i.s.m. het TijdLab (Bibliotheek LocHal en Stadsmuseum Tilburg).

Stadsmuseum
Tilburg

LocHal

PROGRAMMA

75 JAAR BEVRIJDING 2020

Zondag 22 maart 14.00 uur RADICAAL- EN EXTREEM- RECHTS IN NEDERLAND

Een lezing in het kader van de internationale dag tegen racisme en discriminatie door Nikki Sterkenburg

Zaterdag 28 maart 14.00 uur DE VERVOLGING VAN HOMO- SEKSUALITEIT IN TILBURG RONDOM DE BEZETTING

Lezing door Luc Brants i.s.m. COC Tilburg

Zaterdag 4 april 14.00 uur JEHOVAH'S GETUIGEN: STAND- VASTIG ONDER NAZI-TERREUR

Documentaire over de vervolging van Jehovah's getuigen Met nabespreking

Zaterdag 11 april 14.00 uur PSYCHOGENOCIDE

De moord op psychiatrische patiënten. Lezing door Eric Thys, psychiater KU Leuven en auteur

Zaterdag 18 april 14.00 uur EEN STUKJE BLAUW IN DE LUCHT

Film over de vervolging van Roma & Sinti. Nabespreking met Bob Entrop, regisseur en Lalla Weiss, zelf Sinti, woordvoester voor Sinti en Roma

Zondag 26 april 14.00 uur DE GESCHIEDENIS VAN DE JODEN

Documentaire van Simon Schama. Nabespreking met leden van de Liberaal Joodse Gemeente i.s.m. LJG

Vrijdag 1 mei 19.30 uur DE RODE FAMILIE: DE ERFELIJKHEID VAN STRIJDBARE TRADITIES.

1-Mei-lezing door Dennis Bos, historicus i.h.k.v. De Dag van de Arbeid i.s.m. TAS

Bibliotheek LocHal - Burgemeester Brokxlaan 1000 Tilburg - Toegang: gratis

ZO. 22 MAART

14.00 UUR

RADICAAL- EN EXTREEM-RECHTS IN NEDERLAND

Lezing door Nikki Sterkenburg

In het kader van de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie en de herdenking van 75 jaar bevrijding van Nederland komt Nikki Sterkenburg een lezing geven over radicaal- en extreemrechts in Nederland.

Nikki Sterkenburg werkt als journalist en is regelmatig in actualiteitenrubrieken te zien en te horen als expert in dit vakgebied.

Haar brede basis als journalist werd gelegd tijdens haar studies Nederlands en Islam in de Moderne Wereld aan de Universiteit van Amsterdam, en journalistiek aan de Rijksuniversiteit Groningen. Zij heeft altijd een voorliefde gehad voor schrijven en onderzoek doen, vandaar dat zij drie masters heeft afgerond en drie scripties heeft geschreven.

Momenteel promoveert zij aan de Universiteit Leiden op radicaal- en extreemrechts in Nederland. Haar bevindingen en onderzoeksresultaten vormen de basis voor de lezing die zij gaat geven.

Nikki Sterkenburg

**FASCISME
NOOIT
MEER**

ZA. 28 MAART

14.00 UUR

DE VERVOLGING VAN HOMOSEKSUELEN IN TILBURG RONDOM DE BEZETTING

Lezing door Luc Brants
Met nabespreking

De lezing van Luc Brants zal gaan over de vervolging van homoseksuelen tijdens de bezetting door de nationaalsocialisten in het kader van de veel oudere en ook na de bezetting voortdurende negatieve houding ten opzichte van homoseksualiteit in Europa en de praktische uitwerking daarvan in Tilburg.

Luc Brants is opgeleid als cultureel antropoloog en heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld tot sociaal-historicus. Hij was betrokken bij historisch onderzoek naar geweld in de doven- en blindeninternaten in Nederland. Hij heeft de homo-emancipatie in Eindhoven beschreven en werkt momenteel aan de afronding van een boek over de zichtbaarheid van homoseksualiteit in Tilburg. Ook is hij betrokken bij een onderzoek naar de arbeidsdiscriminatie van de overheid van haar homoseksuele personeel in de naoorlogse periode.

Luc Brants

Organisatie: AntiRacismeGroep i.s.m. COC Tilburg-Breda en omgeving

ZA. 4 APRIL

14.00 UUR

JEHOVAH'S GETUIGEN: STANDVASTIG ONDER NAZI-TERREUR

Film: ooggetuigenverslagen van Jehovah's Getuigen in de
Tweede Wereldoorlog
Met nabespreking

Hitlers poging om Jehovah's uit te roeien is een vrijwel onbekend gebleven deel van de oorlogsgeschiedenis.

Jehovah's Getuigen werden tijdens de Tweede Wereldoorlog fanatiek vervolgd. Zodra de nazi's aan de macht kwamen, verboden zij alle religieuze activiteiten van de geloofsgemeenschap. Het verbod werd massaal overtreden wat leidde tot arrestaties. Vervolgens kregen de gelovigen de keus: een afzweringsverklaring tekenen en onmiddellijk in vrijheid gesteld worden of trouw blijven aan het geloof. Dat laatste betekende deportatie naar een concentratiekamp. Zo'n 60 procent tekende niet. Velen overleefden de oorlog niet.

ZA. 11 APRIL

14.00 UUR

PSYCHOGENOCIDE, DE MOORD OP PSYCHIATRISCHE PATIËNTEN

Lezing door Eric Thys
Met nabespreking

Erik Thys is als psychiater verbonden aan het UPC KU Leuven en PSC St.-Alexius Elsene en is actief in de psychosenzorg. Daarnaast is hij auteur, kunstenaar en musicus. Hij schreef het baanbrekende en noodzakelijke boek "Psychogenocide". Thys schrijft over de onderbelichte misdaad van de nazi's: de moord op psychiatrische patiënten.

Een vraagstuk uit een Duits wiskundehandboek anno 1935: 'De bouw van een psychiatrisch ziekenhuis kostte zes miljoen mark. Hoeveel nieuwe woningen van 15.000 mark hadden voor dit bedrag gebouwd kunnen worden?' Over de georganiseerde massamoord van de nazi's op Joden, zigeuners, homo's en politieke tegenstanders is al veel geschreven. Veel minder bekend is dat Hitler en compagnie zich in de periode vóór de Holocaust al tegen hun eigen burgers met een psychiatrische problematiek of handicap richtten. In die geheime genocide vermoordden ze met de gewillige medewerking van vele hulpverleners en de ondersteuning van een administratief apparaat en een industriële technologie honderdduizenden weerloze en kwetsbare mensen. Aan de hand van wetenschappelijke literatuur reconstrueert en actualiseert hij het drama en legt een verrassende link met de beroemde nazitoonstelling Entartete Kunst waarin rassenhaat, haat tegen de modernen en haat tegen psychisch kwetsbare personen samenkwamen.

Erik Thys

ZA. 18 APRIL

14.00 UUR

EEN STUKJE BLAUW IN DE LUCHT

Film over vervolging van Roma/Sinti
Nabespreking met Bob Entrop, filmregisseur en Lalla Weiss,
zelf Sinti, woordvoester voor Sinti en Roma

Deze indringende film vertelt het aangrijpende relaas van twaalf mensen die de tweede wereldoorlog hebben overleefd en daarvoor het eerst over spreken en daarmee een taboe doorbreken. In soms heftige en ook mooie beelden en verhalen wordt de toeschouwer meegezogen in een stuk geschiedenis dat tot nu toe altijd verzwegen is.

Deze film is een reis in de tijd. Drie mensen reizen in het heden naar Auschwitz terwijl tegelijkertijd de anderen, in hun herinnering terugreizen naar het verleden, naar de tijd waarin bijna een miljoen Sinti en Roma zijn vermoord.

Bob Entrop studeerde aan de afdeling film van de academie St. Joost regie en scenario. In 1971 was hij één van de oprichters van het eerste filmcollectief in Nederland: de Kritiese Filmers. Daar was hij tot 1975 regisseur en scenarioschrijver van diverse korte en lange documentaires en speelfilms. In 1979 was hij medeoprichter van SOL FILMproducties bv. Het bedrijf produceert voor verschillende omroepen documentaires, waarvan verschillende internationaal bekroond werden.

In Europa is hij de enige filmer die zoveel (17 stuks) films heeft gemaakt over de cultuur van de Sinti en Roma. In totaal maakte hij in de afgelopen 46 jaar meer dan 360 films.

Bob Entrop

Lalla Weiss

ZO. 26 APRIL

14.00 UUR

DE GESCHIEDENIS VAN DE JODEN

Aflevering 3: A Leap of Faith, documentaire van Simon Schama
Nabespreking met leden van de Liberaal Joodse Gemeente

Simon Schama is een Britse historicus van joodse afkomst. Hij is gespecialiseerd in Europese-, ecologische- en kunstgeschiedenis. Hij is auteur van het boek "De Geschiedenis van de Joden": een groots standaardwerk over het Joodse volk in de wereldhistorie. Van Mozes tot psycho-analyse, van de Bijbel tot de Westelijke Jordaanoever, van de cultuur tot en met de wetenschap: op al deze terreinen zijn Joden van een beslissende invloed geweest op de ontwikkeling van de wereld. Zoals John Adams, de tweede president van de Verenigde Staten ooit schreef: 'De Joden hebben meer bijgedragen aan de beschaving van de mensheid dan willekeurig welk land'. Schama vertelt dit verhaal met de weidse blik die hem tot een van de beste historici van onze tijd maakt: een geschiedenis waarin schoonheid en gruwelen een even grote rol spelen.

De BBC heeft deze geschiedenis verfilmd in een 5-delige documentaireserie. Deze middag vertonen wij deel 3 uit deze reeks: "A Leap of Faith". Het gaat over de explosie van creativiteit en de bijdrage van joden aan de moderne cultuur vanaf de Verlichting. Het wordt verteld aan de hand van het wedervaren van de familie Mendelssohn. Kleinzoon Felix moet voor velen bekend zijn.

Simon Schama

Liberaal-Joodse Gemeente Brabant
Aree Hanegev ערי הנגב

VR. 1 MEI

19.30 UUR

DE RODE FAMILIE: DE ERFELIJKHEID VAN STRIJDBARE TRADITIES

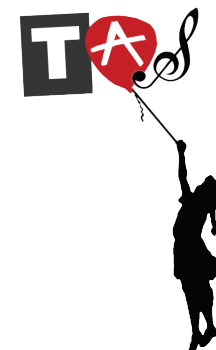
1 Mei-lezing door historicus Dennis Bos
Met nabespreking

Dit jaar spreekt Dennis Bos over de verschillende manieren waarop socialisten, communisten en anarchisten hun strijdvormen, actiemiddelen en tradities in de loop der tijd in stand hebben gehouden en hebben aangepast. Staken, demonstreren en 1 Mei vieren: voor alles is een eerste keer. Maar hoe gaat het verder? Hoe worden waardevolle uitvindingen bewaard, geleerde lessen overgedragen? Van oudsher claimen politieke partijen, vakbonden en andere formele organisaties daarin een hoofdrol voor zichzelf. Bos vertelt over andere, informele banden tussen generaties en familieleden die in het verborgene een minstens zo grote rol spelen.

Dennis Bos (1969) is historicus van het Socialisme en de Arbeidersbeweging in Nederland. Hij studeerde geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, waar hij promoveerde op de Amsterdamse socialistische arbeidersbeweging in de negentiende eeuw. Hij is universitair docent aan het Instituut voor Geschiedenis aan de Universiteit van Leiden.

Dennis Bos

Organisatie: AntiRacismeGroep i.s.m. Liberaal-Joodse Gemeente Brabant

Organisatie: AntiRacismeGroep i.s.m. Tilburgse Anarcho Sociëteit TAS

Dit programma wordt georganiseerd
door ARG in samenwerking met het TijdLab
(Bibliotheek LocHal en Stadsmuseum Tilburg)

AntiRacismeGroep

ARG

Liberaal-Joodse Gemeente Brabant

Aree Hanegev ערי הנגב

Stadsmuseum
Tilburg

LocHal

WWW.ANTIRACISMEGROEP.NL